

LHV Pensionifond XL

Majandusaasta aruanne 2014

LHV Pensionifond XL**Majandusaasta aruanne****01.01.2014 – 31.12.2014**

Fondi nimi	LHV Pensionifond XL
Fondi liik	Lepinguline fond
Fondijuht	Andres Viisemann
Põhitegevusala	Kohustusliku pensionifondi varade investeerimine, EMTAK 65301
Juriidiline aadress	Tartu mnt. 2, Tallinn 10145
Telefon	(372) 6 800 400
Faks	(372) 6 800 402
Fondivalitseja	AS LHV Varahaldus
Fondivalitseja äriregistri number	10572453
Fondivalitseja juhatus	Mihkel Oja Joel Kukemelk (alates 17.12.2014) Kerli Lõhmus (kuni 2.02.2015)
Audiitor	AS PricewaterhouseCoopers

Majandusaasta aruanne sisaldab fondi tegevusaruannet, raamatupidamise aruannet ja selle lisasid, investeringute aruandeid, tehingu- ja vahendustasude aruannet ning sõltumatu vandeaudiitori aruannet.

Sisukord

TEGEVUSARUANNE	4
Fondivalitseja juhatuse allkirjad LHV Pensionifond XL 2014.a. majandusaasta aruandele	6
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	7
Bilanss	7
Tulude ja kulude aruanne	8
Fondi puhasväärtuse muutumise aruanne	9
Rahavoogude aruanne	10
Raamatupidamise aruande lisad	11
Lisa 1 Üldine informatsioon.....	11
Lisa 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest	11
Lisa 3 Finantsriskide juhtimine	17
Lisa 4 Kapitali juhtimine.....	23
Lisa 5 Finantsvarade ja –kohustuste õiglase väärtus.....	23
Lisa 6 Fondi puhasväärtuse võrdlusaruanne.....	25
Lisa 7 Viitlaekumised	25
Lisa 8 Seotud osapooled	25
Lisa 9 Bilansipäevajärgsed sündmused.....	25
TEHINGU- JA VAHENDUSTASUDE ARUANNE	26
FONDI INVESTEERINGUTE ARUANNE SEISUGA 31.12.2014	27
FONDI INVESTEERINGUTE ARUANNE SEISUGA 31.12.2013	30
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	35

TEGEVUSARUANNE

LHV Pensionifond XL on kohustusliku kogumispensioni võimaldamiseks loodud lepinguline investeerimisfond. Fondi investeerimispoliitika põhiprintsiip on osakuomanike sissemaksete väärtuse pikaajaline maksimaalne kasvatamine. Aktsiate ja aktsiatesse investeerivate fondide maksimaalne osakaal fondi varade turuväärtusest on 75%.

Nii eurotsoonis kui Ameerika Ühendriikides tõusid võlakirjaturud kogu 2014. aasta jooksul. Ühendriikides tähendas see 10-aastase valitsuse võlakirja tootluse langemist aasta alguse 3% tasemelt aasta lõpuks 2.2% juurde ja Saksamaal 1.9%-lt 0.5%-le. Kui siin toimus järsk pööre 2013. aastaga võrreldes, mil valitsuse võlakirjaturud olid languses, siis ettevõtete ja eurotsooni perifeeriarriikide võlakirjade puhul jätkus riskipreemiate alanemine st investorite vaade maksevõime kohta muutus üha positiivsemaks. Itaalia ja Hispaania valitsuste riskisuse hinnang on nüüdseks jõudnud tagasi eurokriisi eelsesse aega ja valuutaliidu ettevõtete riskisust hinnati nii madalale viimati ligemale kümme aastat tagasi.

Fundamentaalistest teguritest on võlakirjaturu toetus tulnud eelkõige langevast inflatsioonist – kui möödunud aasta algul ulatus Eurotsooni inflatsioon veel 0.8% tasemele, siis langevas trendis kulgenud esimesele poolaastale järgnes nafta hinnalanguse mõju teisel poolaastal, mis viis näitaja aasta lõpuks -0.2% tasemele. Fundamentaalistest näitajate kõrval on võlakirjaturgude liikumine viimase finantskriisi järgselt väga olulisel määral olnud mõjutatud keskpankade erakorralistest meetmetest. Viimaste ootus viis möödunud aasta lõpuks näiteks Saksamaa kaheaastase võlakirja tootluse -0.1% tasemele. 2015. aasta algul teataski Euroopa Keskpank, et asub ostma peamiselt valitsuse võlakirju 60 miljardit eurot kuus.

Tegime võlakirjaportfellides olulisi muutusi kohe 2014. aasta algul – kui 2013. aastal olime võlakirjade hinnalanguse tingimustes hoidunud uute investeringute tegemisest, siis uue aasta algul soetasime esmaemissioonist ja ka järelturult Läti ja Leedu uusi vastavalt seitsme- ja kümneaastasi rahvusvahelisi võlakirju, tehes nendest kaks suurimat positsiooni võlakirjaportfellis. Suvel ja sügisel lisasime suurematest positsioonidest veel Bulgaaria ja Rumeenia võlakirjad ning Leedu kohalikud võlakirjad enne riigi eurotsooniga liitumist. Nimetatud investeringud andsid ka suurima panuse portfelli kogu aasta tootlusest.

2014. aasta lõpetasid globaalsed aktsiaturud üldjoontes plusspoolel, kuid börsitõus ei olnud ühtlane ning seega võis eristada selgeid võitjaid ja kaotajaid. USA aktsiaturud lõpetasid aasta enam kui 10%-lises plussis, kuid dollari tugevnemine tähendas, et Euroopa investori jaoks tõusid USA turud enam kui 25%. Teiste arenenud turgude nagu Lääne-Euroopa ja Jaapani aktsiaturu tootlus eurodes vaadatuna jäi 5-10% vahemikku. Suurimad kaotajad olid toormehindadest sõltuvad regioonid nagu Venemaa ja Lääne-Ameerika. Baltikumi aktsiad tegid aasta jooksul vähikäiku ning aasta lõpuks oli börsiindeks 7.7% madalamal.

Globaalse majanduskasvukõvera tõus ei toimunud erinevalt ootustest ka 2014. aastal. Positiivselt üllatas USA majanduskasv teises ja kolmandas kvartalis, kuid see jäi ka ainsaks helgeks hetkeks. Aasta jooksul korrigeeriti allapoole nii Euroopa, Jaapani, Hiina kui ka arenevate turgude kasvuprognose. Siiski ollakse 2015. aasta osas taaskord optimistlikud ning märgatavat majanduskasvu paranemist oodatakse eelkõige Euroopas, mida peaks toetama nii alanenud energiahinnad kui ka Keskpanga lõdvendav rahapoliitika.

Fondide investeerimisstrateegias me aasta jooksul olulisi muudatusi ei teinud. Börsiettevõtete hinnatasemed ja majandusnäitajad ei ole meie arvates jätkuvalt kooskõlas ning aktsiaindeksite tõusu veavad kõrged ootused Keskpankade tegevuse osas. Seetõttu hoiame otsese aktsiaturgude positsiooni madalal tasemel ning panustame eelkõige Baltikumi aktsiatele. Aktsiaturgudega võrreldes näeme pikaajaliselt paremat perspektiivi alternatiivsete

investeeringute valdkonnas. 2014. aasta jooksul tegime esimese investeeringu kohalikku metsafondi, suurendasime positsioone ärikinnisvara valdkonnas ning investeerisime mitmesse erakapitalifondi nii Balkanil kui Baltikumis.

Agressiivsete fondide võrdlus *	NAV 31.12.2013	NAV 31.12.2014	Osaku puhasväärtuse kasv
SEB Energiline Pensionifond	0.74273	0.80882	+8.90%
Swedbank Pensionifond K4	0.77894	0.83772	+7.55%
Nordea Pensionifond A Pluss	0.80707	0.85961	+6.51%
LHV Pensionifond XL	1.23047	1.24593	+1.26%

* Võrdlevad puhasväärtused on kajastatud (www.pensionikeskus.ee) andmete alusel.

Käesolevas aruandes välja toodud fondi ja osaku puhasväärtus (NAV) erinevad AS-i Eesti Väärtpaberikeskus (EVK) poolt veebilehel www.pensionikeskus.ee avaldatud NAV-ist, kuna EVK avaldab NAVi seotuna selle kuupäevaga, mil NAV on avaldatud, mitte selle kuupäevaga, mille kohta NAV on avaldatud.

Fondivalitseja juhatuse allkirjad LHV Pensionifond XL 2014. a majandusaasta aruandele

Fondivalitseja AS LHV Varahaldus juhatus on koostanud LHV Pensionifond XL 2014. a majandusaasta aruande, mis koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest, investeringute aruandest, tehingu- ja vahendustasude aruandest ning sõltumatu vandeaudiitori aruandest.

Mihkel Oja
Juhatuseliige

Joel Kukemelk
Juhatuseliige

Tallinn, 31.03.2015

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Bilanss

(eurodes)

Varad	Lisa	31.12.2014	31.12.2013
Käibevarad			
Raha ja raha ekvivalendid		22 332 060	18 219 693
Tähtajalised hoiused		3 091 674	1 006 043
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega tulude ja kulude aruandes:			
Aktsiad	5	8 310 007	9 434 133
Võlakirjad	5	25 006 871	12 597 147
Fondiosakud	5	11 362 765	7 689 996
Tuletisinstrumentid	5	0	8 495
Viitlaekumised	7	148 938	119 908
Varad kokku		70 252 315	49 075 415
Kohustused ja fondi vara puhasväärtuses			
Lühiajalised kohustused			
Võlgnevus fondivalitsejale	8	117 484	81 557
Võlgnevus depoopangale		21	62
Lühiajalised kohustused kokku		117 505	81 619
Kohustused kokku		117 505	81 619
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuses	6	70 134 810	48 993 796
Kohustused ja fondi vara puhasväärtuses kokku		70 252 315	49 075 415

Lisad lehekülgedel 11 kuni 25 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Tulude ja kulude aruanne

(eurodes)

	Lisa	2014	2013
Tulud			
Intressitulu		397 004	541 093
Dividenditulu		347 531	375 286
Neto kasum/kahjum õiglasel väärtusel läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja -kohustustest			
Võlakirjadelt		1 407 794	105 245
Aktisiatelt		-1 614 634	1 604 640
Fondiosakutelt		1 213 683	921 516
Tuletisinstrumentidelt		-300 176	224 078
Neto kasum/kahjum valuutakursi muutustest		284 768	-179 752
Tulud kokku		1 735 970	3 592 106
Tegevuskulud			
Valitsemistasud	8	1 216 503	843 069
Tehingutasud		1 497	4 589
Muud tegevuskulud		118	524
Tegevuskulud kokku		1 218 118	848 182
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuse muutus		517 852	2 743 924

Lisad lehekülgedel 11 kuni 25 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Fondi puhasväärtuse muutumise aruanne

(eurodes)

	Lisa	01.01.2014 -31.12.2014	01.01.2013 -31.12.2013
Fondi vara puhasväärtus aruandeperioodi algul		48 993 796	35 451 064
Osakute märkimisel laekunud raha		23 424 248	12 266 304
Osakute lunastamisel tasutud raha		-2 801 086	-1 467 496
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuse muutus		517 852	2 743 924
Fondi vara puhasväärtus aruandeperioodi lõpus	6	70 134 810	48 993 796
Ringluses olevate osakute arv aruandeperioodi lõpus		56 213 357	39 589 612
Osaku puhasväärtus aruandeperioodi lõpus	6	1.24765	1.23754

Lisad lehekülgedel 11 kuni 25 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2014	2013
Rahavood põhitegevusest		
Laekunud intressid	397 004	541 093
Laekunud dividendid	351 241	372 385
Saldeeritud finantsinvesteeringute ostud ja müügid	-14 281 341	99 382
Väljaminekud tähtajaliste hoiuste sõlmimisest	-3 090 000	0
Makstud tegevuskulud	-1 183 906	-826 788
Neto rahavood põhitegevusest	-17 807 002	186 072
Rahavood finantseerimistegevusest		
Osakute emiteerimisest laekunud	23 276 470	12 266 304
Osakute lunastuse eest tasutud	-2 801 086	-1 467 496
Neto rahavood finantseerimistegevusest	20 475 384	10 798 808
Rahavood kokku	2 668 382	10 984 880
Raha ja raha ekvivalentide muutus	2 668 382	10 984 880
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	19 225 736	8 420 608
Valuutakursside muutuste mõju	437 942	-179 752
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	22 332 060	19 225 736

Lisad lehekülgedel 11 kuni 25 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Raamatupidamise aruande lisad

Lisa 1 Üldine informatsioon

LHV Pensionifond XL fond moodustati 26.03.2002. Aastatel 2002-2011 investeeris LHV Pensionifond XL oma varast aktsiaturgudele kuni 50%. Fondi strateegia muutus 01.01.2012. a ning alates sellest ajast investeerib LHV Pensionifond XL oma varast aktsiaturgudele ehk omandab osalusi ettevõtetes kuni 75%, sealhulgas aktsiate osakaal on maksimaalselt 50% fondi vara turuväärtusest.

LHV Pensionifond XL fondivalitsejaks on AS LHV Varahaldus, asukohaga Tartu mnt. 2, Tallinn.

Koostatud raamatupidamise aruanne kajastab fondi majandustegevust perioodil 01.01.2014 kuni 31.12.2014. Raamatupidamise aruanne on koostatud eurodes.

Käesolev raamatupidamise aruanne on juhatuse poolt heaks kiidetud 02.04.2015.

Lisa 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest

2.1 Aruande koostamise alused

LHV Pensionifond XL raamatupidamise aruanne on koostatud vastavuses Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Standarditega nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt (IFRS EU). Investeerimisfondide finantsaruandluse põhimõtted on sätestatud investeerimisfondide seaduses, raamatupidamise seaduses ning Rahandusministri määramises nr 21 „Nõuded avalikustamisele kuuluvate investeerimisfondi aruannetele“ 13. aprillist 2011. Aruande koostamisel on arvesse võetud Investeerimisfondide seaduse § 142 lõike 2 ja § 204 lõike 1 alusel kehtestatud fondi vara puhasväärtuse määramise korda.

Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine

Järgmised uued või muudetud standardid ja tõlgendused muutusid Fondile kohustuslikuks alates 1.01.2014:

„Finantsvarade ja –kohustuste saldeerimine“ IAS 32 muudatused (rakendus 1. jaanuaril 2014 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Muudatus lisas rakendusjuhised standardisse IAS 32, käsitlemaks vasturääkivusi, mida on täheldatud mõnede saldeerimise kriteeriumide rakendamisel. Muu hulgas selgitati, mida tähendab „on kehtiv juriidiline õigus saldeerimiseks“; samuti seda, et mõningaid brutoarvelduse süsteeme võib pidada võrdeliseks netoarveldusega. Antud standardi rakendamisel ei olnud olulist mõju Fondi 2014. a raamatupidamise aastaruandes avalikustatud informatsioonile.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis hakkasid esmakordselt kehtima 1.01.2014 algaval aruandeaastal, ei ole eeldatavasti olulist mõju Fondile.

Uued finantsaruandluse standardid

Käesoleva aruande koostamise hetkeks on välja antud uusi rahvusvahelisi finantsaruandluse standardeid ning olemasolevate standardite muudatusi ja tõlgendusi, mis muutuvad Fondile kohustuslikuks alates 1.01.2015 või hilisematel perioodidel ja mida Fond ei ole rakendanud ennetähtaegselt.

IFRS 9, „Finantsinstrumendid“: klassifitseerimine ja mõõtmine (rakendub 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt).

Uue standardi peamised reeglid on järgmised:

Finantsvarad tuleb klassifitseerida ühte kolmest mõõtmis-kategooriast:

- varad, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses;
- varad, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande;
- varad, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (Fondi puhul läbi tulude ja kulude aruande).

Võlainstrumenti klassifitseerimine sõltub ettevõtte ärimudelilist finantsvarade haldamisel ning sellest, kas vara lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid („APIM“). Kui võlainstrumenti hoitakse sissenõudmise eesmärgil ja APIM nõue on täidetud, võib instrumenti kajastada korrigeeritud soetusmaksumuses. Võlainstrumentid, mis vastavad APIM nõudele ja mida hoitakse portfellis, kus ettevõtte hoiab varasid nii sissenõudmise kui ka müümise eesmärgil, võib kajastada õiglases väärtuses läbi koondkasumiaruande. Finantsvarad, mis ei sisalda APIM rahavoogusid, tuleb mõõta õiglases väärtuses läbi kasumiaruande (näiteks derivatiivid). Varjatud („embedded“) derivatiive ei eraldata enam finantsvaradest, vaid kaasatakse APIM tingimuse hindamisel.

Omakapitaliinstrumentid tuleb alati kajastada õiglases väärtuses. Samas võib juhtkond teha tagasivõtmatu valiku kajastada õiglase väärtuse muutused läbi muu koondkasumiaruande, eeldusel, et instrumenti ei hoita kauplemise-eesmärgil. Kui omakapitaliinstrumenti hoitakse kauplemise-eesmärgil, tuleb selle õiglase väärtuse muutused kajastada kasumiaruandes.

Enamus IAS 39 nõudeid finantskohustuste klassifitseerimiseks ja mõõtmiseks kanti muutmata kujul üle IFRS 9-sse. Peamiseks muudatuseks on see, et finantskohustuste puhul, mis on määratud kajastamiseks õiglases väärtuses läbi kasumiaruande, peab ettevõtte enda krediidiriski muutusest tulenevad õiglase väärtuse muutused kajastama muus koondkasumi-aruandes.

IFRS 9 kehtestab uue mudeli väärtuse languse kahjumite kajastamiseks – oodatava krediidikahjumi mudeli. See on „kolmetasandiline“ lähenemine, mille aluseks on finantsvarade krediidikvaliteedi muutumine pärast esialgset arvelevõtmist. Praktikast tähendavad uued reeglid seda, et ettevõtetel tuleb finantsvarade, mille osas ei ole väärtuse languse tunnuseid, arvelevõtmisel kajastada koheselt kahjum, mis on võrdne 12-kuulise oodatava krediidikahjumiga (nõuded ostjatele puhul kogu nende eluea jooksul oodatava krediidikahjumiga). Kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine, tuleb väärtuse langust mõõta, kasutades kogu eluea jooksul oodatavat krediidikahjumit, mitte 12 kuu jooksul oodatavat krediidi-kahjumit. Mudel sisaldab lihtsustusi rendi- ja ostjatele nõuete osas.

Riskimaandamisarvestuse nõudeid muudeti, et siduda raamatupidamisarvestus paremini riskijuhtimisega. Standard pakub ettevõtetele arvestuspõhimõtte valikut rakendada kas IFRS 9 riskimaandamisarvestuse nõudeid või jätkata IAS 39 rakendamist kõikidele riskimaandamisinstrumentidele, kuna standard ei käsitlenud hetkel makro-riskimaandamisarvestust. AS LHV Varahaldus hindab uue standardi mõju Fondi finantsaruandele.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju Fondile.

2.2 Juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Aruannete koostamine kooskõlas IFRS'iga eeldab fondivalitseja juhtkonnalt otsuste, eelduste ja hinnangute tegemist, mis mõjutavad arvestuspõhimõtete rakendamist ning varade, kohustuste, tulude ja kulude kajastamist. Kuigi hinnangute aluseks on nii juhtkonna parim teadmine kui faktid, võivad tegelikud tulemused hinnangutest erineda. Hinnanguid ja nende aluseks olevaid eeldusi vaadatakse üle järjepidevalt ning hinnangute muudatusi kajastatakse muudatuste tegemise aastal ning kõikidel järgnevatel aastatel, mida hinnangu muudatus mõjutab.

Aruandeperioodil ei ole taolisi hinnanguid rakendatud.

2.3 Välisvaluutapõhised tehingud

Välisvaluutadeks on loetud kõik teised valuutad peale euro. Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused bilansipäeval on ümber hinnatud eurodesse võttes aluseks depoopanga Swedbank poolt hindamishetkel kehtivad ülekandevaluuta ostukursid. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kajastatud tulude ja kulude aruandes real „Neto kasum/kahjum valuutakursi muutustest“.

2.4 Finantsvarade- ja kohustuste klassifikatsioon

Fond klassifitseerib finantsvarad ja finantskohustused järgnevasse kategooriatesse:

- finantsvarad õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande - soetamisel määratletud klassi õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande – aktsiad, investeerimisfondide osakud, võlakirjad, positiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumentid;
- laenud ja nõuded - raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoiused, tehingupäevaga kajastatud tehingutest saadaolevad summad, intressi- ja dividendinõuded. Laene ja nõudeid kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses;
- finantskohustused õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande – negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumentid;
- finantskohustused korrigeeritud soetusmaksumuses - tehingupäevaga kajastatud tehingutelt maksta olevad summad, kohustused fondivalitseja ja depoopanga ees. Antud finantskohustusi kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatav finantsvara või -kohustus on kauplemiseesmärgil hoitav, s.t. omandatud või tekkinud peamiselt edasimüügi või tagasiostmise eesmärgil.

Laenud ja nõuded on fikseeritud või kindlaksmääratavate maksetega tuletisinstrumentideks mitteolevad finantsvarad, mis ei ole noteeritud aktiivsel turul.

Esmane ja edasine kajastamine

Finantsvarad õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande võetakse esmalt arvele tehingupäeval ehk päeval, mil fond omandab lepingujärgsed õigused finantsinstrumendi omandamiseks.

Õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatavad finantsvarad ja -kohustused võetakse esialgselt bilansis arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantsvara või -kohustuse eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Tehingutega kaasnevad tehingutasud kajastatakse tulude ja kulude aruandes kuluna kirjel „Tehingutasud“. Muud finantsvarad ja -kohustused võetakse esmalt arvele nende soetusmaksumuses koos nendega otseselt seotud tehingukuludega.

Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse finantsvarasid ja finantskohustusi õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande nende õiglasel väärtuses (vt ka „Õiglase väärtuse hindamine“ allpool).

Muud finantsvarad kajastatakse pärast esmast arvelevõtmist korrigeeritud soetusmaksumuses (vt ka „Korrigeeritud soetusmaksumus“ allpool).

Finantskohustuste edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil (v.a edasimüügi eesmärgil soetatud finantskohustused ning negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumentid, mida kajastatakse nende õiglasel väärtuses). Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast.

Väärtpaberite ümberhindlusest õiglasel väärtuses tekkinud kasumid ja kahjumid, välja arvatud intressi- ja dividenditulu (-kulu) kajastatakse tulude ja kulude aruandes real „Neto kasum/kahjum õiglasel väärtuses läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja -kohustustest“.

Tuletisinstrumentid

Tuletisinstrumentid (forvardid) võetakse arvele õiglasel väärtuses, arvestamata tehingukulusid tehingupäeval, edasine kajastamine toimub nende õiglasel väärtuses. Juhul kui tuletisväärtpaberid on noteeritud aktiivsel turul, kasutatakse õiglase väärtusena turuväärtust. Vastasel juhul kasutatakse õiglase väärtuse leidmiseks hindamismeetodeid.

Need tehingud kajastatakse bilansis varana, kui nende turuväärtus on positiivne ning kohustusena, kui turuväärtus on negatiivne. Bilansis varade ja kohustuste õiglasi väärtusi tuletisinstrumentidel ei saldeerita. Tuletisinstrumentide arvestusel ei kasutata riskimaandamisarvestuse erireegleid.

Valuuta forvardite realiseerunud kasum ja realiseerimata tulu/kulu tuletisinstrumentide ümberhindlusest kajastatakse tulude ja kulude aruandes periooditulu ning -kuluna real „Neto kasum/kahjum õiglasest väärtuses läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja -kohustustest“.

Korrigeeritud soetusmaksumus

Finantsvara või -kohustuse korrigeeritud soetusmaksumus on selle vara või kohustuse algne soetusmaksumus, mida on vajadusel korrigeeritud põhiosa tagasimaksete, sisemise intressimäära meetodil leitud kumulatiivse amortisatsiooni või muu erinevuse algse seotusmaksumuse ja lunastusväärtuse vahel ning vara väärtuse langusest tulenevate allahindlustega.

Õiglase väärtuse hindamine

Õiglase väärtuse all mõeldakse väärtust, millega fondi vara on võimalik müüa tehingust huvitatud ja fondist sõltumatule osapooltele hindamispäeva seisuga. Väärtpaberibörsil kaubeldavate finantsvarade ja -kohustuste (näiteks aktsiad, fondid, võlakirjad, derivatiivid) puhul põhineb õiglane väärtus börsipäeva sulgemishinnal (close price). Fond kajastab kõiki investeringuid väärtpaberitesse õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande, välja arvatud need investeringud, mille õiglast väärtust ei ole võimalik leida. IFRS 13 „Õiglase väärtuse mõõtmine“ kohaselt börsil kaubeldavate finantsvarade ja kohustuste õiglase väärtusena kasutatakse börsi sulgemishinda, kui see jääb ostu- ja müüginoteeringu vahele. Kui sulgemishind ei jää antud vahemikku, määrab fondivalitseja õiglase väärtusena hinna ostu- ja müügihinna vahel, mis kõige täpsemalt väljendaks konkreetse väärtpaberi õiglast väärtust.

Fondi varade väärtuse määramise aluseks on AS LHV Varahaldus juhatuse poolt kinnitatud „Investeeringufondide vara puhasväärtuse arvutamise reeglid“, millega määratakse reguleeritud turgudel kaubeldavate, reguleeritud turul mittekaubeldavate ja muude fondi finantsvarade ja -kohustuste määramise põhimõtted.

Börsil kaubeldava investeringufondi aktsia või osaku väärtus määratakse samamoodi nagu börsil kaubeldava aktsia väärtus. Börsil mittekaubeldava lepingulise fondi osaku väärtus määratakse viimase teadaoleva tagasivõtmishinna alusel või kui hind ei ole kättesaadav, siis fondi puhasväärtuse põhjal. Börsil kaubeldava võlaväärtpaberi väärtus määratakse vastavalt reguleeritud turu viimasele teadaolevale ostunoteeringule (*last bid-price*).

Kui instrumentide õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, võidakse neid kajastada soetusmaksumuses või määrab õiglase väärtuse fondivalitseja juhatus kasutades hindamismeetodeid. Fondivalitseja kasutab omapoolse õiglase väärtuse määramisel erinevaid hindamismeetodeid, mis hõlmavad sõltumatute osapoolte vahel hiljuti toimunud turutehinguid, viiteid teistele, ligikaudselt samasugustele instrumentidele, diskonteeritud rahavoo analüüsi ja optioonide hindamise mudeleid ja muid hindamismeetodeid tuginedes võimalikult palju turuinfole ja võimalikult vähe firmapõhistele sisenditele.

Finantsvarade kajastamise lõpetamine

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse ja see eemaldatakse fondi bilansist kui lepingujärgsed õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele on aegunud või kui finantsvara koos kõigi oluliste omandiga seotud riskide ja hüvedega on üle antud.

Finantsvara kajastamise lõpetamisel näidatakse bilansilise jääkmaksumuse ja finantsvara realiseerimisel saadud müügihinna vahe tulude ja kulude aruande real „Neto kasum/kahjum õiglasest väärtuses läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja -kohustustest“. Realiseerimisega seotud tehingutasud näidatakse real „Tehingutasud“. Kui kõik või märkimisväärne osa finantsvara omandiga seotud riskidest ja hüvedest ei ole üle antud, siis ülekantud finantsvara kajastamist ei lõpetata (näiteks väärtpaberite laenamine).

Finantskohustuste kajastamise lõpetamine

Fond lõpetab finantskohustuste kajastamise, kui lepinguga määratud kohustus on täidetud, tühistatud või aegunud. Erinevused finantskohustuse bilansilise jääkmaksumuse ja kustutatud või ülekantud maksumuse vahel kajastatakse tulude ja kulude aruandes.

Tasaarveldamine

Finantsvarasid ja –kohustusi tasaarveldatakse ja näidatakse bilansis netosummas ainult juhul, kui Fondil on selleks juriidiline õigus ning kavatsus need varad ja kohustused tasaarveldada või realiseerida samaaegselt.

2.5 Finantsvarade väärtuse langus

Kui fondil on finantsvarasid, mida ei kajastata nende õiglasest väärtusest muutustega tulude ja kulude aruandes, siis hinnatakse igal aruande kuupäeval, kas esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et varade väärtus võib tegelikkuses olla vähenenud võrreldes nende varade bilansilise väärtusega. Finantsvara väärtuse langemisele võivad viidata:

- väärtipaberi emitendi finantsraskused, viited emitendi võimalikule pankrotile;
- väärtipaberi intressi- või põhiosamaksete maksmatajätmine või hilinenud maksmine;
- finantsvara aktiivse turu kadumine;
- teised olulised sündmused, mis võivad viidata varade väärtuse langusele.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud varade väärtuse langemisel arvutatakse kahjumi suurus vara bilansilise väärtuse ning hinnanguliste tulevaste rahavoogude hetkeväärtuse vahelise erinevusena, mida on diskonteeritud finantsvara esialgse sisemise intressimääraga. Vara bilansilist väärtust vähendatakse saadud kahjumi võrra, kahjumit kajastatakse tulude ja kulude aruandes. Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvara väärtuse languse korral antud vara intressitulu arvestust ei muudeta. Kui kahjum vara väärtuse languselt väheneb ja seda langust saab objektiivselt seostada sündmusega, mis toimub pärast väärtuse languse kajastamist, siis tühistatakse eelnevalt kajastatud vara väärtuse langusest tulenev kahjum.

2.6 Intressid

Intressitulud ja -kulud kajastatakse tulude ja kulude aruandes, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Sisemine intressimäär on määr, mis diskonteerib eeldatava rahavoo täpselt läbi finantsinstrumendi eeldatava eluea finantsvara bilansilise väärtuseni. Efektive intressimäära arvutamisel hindab Fond rahavooge, arvestades finantsinstrumendi kõiki lepingulisi tingimusi, kuid ei arvesta tulevasi krediidikahjumeid. Intressitulu finantsvaradelt, mis on klassifitseeritud õiglasest väärtusest muutusega läbi tulude ja kulude aruande, kajastatakse eraldi real „Intressitulu“.

2.7 Dividendid

Dividendid võetakse arvele esimesel päeval, mil aktsia kaupleb ilma dividendita (Ex-dividends date), arvestades välja kuulutatud dividendimäära, fondi poolt omatavate aktsiate arvu aktsionäride nimekirja fikseerimise päeval ning rakendatavat maksumäära. Dividendinõue eemaldatakse aktiveeritud vastava rahasumma laekumisel fondi. Enammakstud maksud dividendidelt jäetakse aktiveeritud üles, kuni summad laekuvad fondi. Dividenditulu finantsvaradelt, mis on klassifitseeritud õiglasest väärtusest muutusega läbi tulude ja kulude aruande, kajastatakse eraldi real „Dividenditulu“.

2.8 Viitlaekumised

Viitlaekumiste all kajastatakse üldiselt dividendinõuded (vt arvestuspõhimõtte "Dividendid"), tekkepõhiselt arvestatud, kuid laekumata tulud, sh intressid ja intressi iseloomuga nõuded ning müügitehingud, mille väärtuspäev on hiljem kui bilansipäev.

2.9 Raha ja rahaekvivalendid

Raha ja rahaekvivalendid all kajastatakse nõudmiseni hoiuste saldod pangakontodel, üleõhoiuste saldod ning kuni 3-kuulisi tähtajalisi hoiuseid.

Eelmisel aastal käsitleti üle 3-kuulist tähtajalist hoiust raha ja raha ekvivalendina, kuna hoiuse ennetähtaegse katkestamise kulud olid ebaolulised ja hoius vajadusel kasutatav rahana. Alates 2014. aastast paigutatakse

põhitegevuseks eeldatavalt vajaminevad rahalised vahendid kuni 3-kuulistesse tähtajalistesse hoiustesse ning vahendid, mida eeldatavalt ei kasutata järgneval perioodil põhitegevuseks, paigutatakse investeerimistegevuse eesmärgil pikema tähtajaga hoiustesse. Sellest tulenevalt ei ole 31.12.2014 seisuga üle 3-kuulised tähtajalised hoiused kajastatud bilansis raha ja raha ekvivalendina, vaid eraldi real "Tähtajalised hoiused".

Üleõhhoiustelt laekunud intressid kajastatakse tulude ja kulude aruandes real „Intressitulu“.

2.10 Tähtajalised hoiused

Tähtajaliste hoiuste all kajastatakse krediidasutustes hoitavaid hoiuseid. Vastavalt investeerimisfondide seadusele võib avatud avalik Fond investeerida krediidasutuste hoiustesse tähtajaga kuni 12 kuud. Tähtajalistelt hoiustelt arvestatud kuid hindamispäevaks laekumata intressid kajastatakse bilansis real „Tähtajalised hoiused“ ning tulude ja kulude aruandes real „Intressitulu“.

2.11 Investeerimisfondi puhasväärtuse arvutamine

Fondi vara puhasväärtus määratakse kindlaks lähtudes investeerimisfondide seadusest, Rahandusministri kehtestatud Investeerimisfondide vara puhasväärtuse määramise korrast, AS LHV Varahaldus (fondivalitseja) sisemistest protseduurireeglitest ja Fondi tingimustest.

Fondi vara puhasväärtuse (NAV) määramiseks arvutatakse välja fondi koguvarade turuväärtus ning lahutatakse sellest Fondi kohustused. Osaku puhasväärtus saadakse kogupuhasväärtuse jagamisel ringluses olevate osakute arvuga.

2.12 Valitsemistasu

Valitsemistasu on fondivalitsejale makstav tasu Fondi valitsemise eest. Valitsemistasu määr on 2% aastas Fondi varade turuväärtusest. Valitsemistasu määr vähendatakse sõltuvalt Fondi varade turuväärtusest vastavalt investeerimisfondide seaduse § 151 lõikele 5 ning Rahandusministri 31. detsembri 2008. a määrusele nr 66. Valitsemistasu arvestatakse Fondi varade turuväärtusest maha igapäevaselt ning makstakse välja hiljemalt aruandekuule järgneva kuu viimasel pangapäeval.

2.13 Tehingutasud

Tulude-kulude aruandes on real „Tehingutasud“ all kajastatud fondi arvel tehtavate tehingutega vahetult seotud ülekandekulud ja teenustasud.

2.14 Osakute märkimine

Osakute märkimine toimub vastavalt fondi emissiooniprospetsis kirjeldatud tingimustele. Alates 1. juunist 2009 kuni 2009. aasta lõpuni peatati maksed pensionifondidesse. Kuni 30. novembrini 2009 oli II sambaga liitunutel võimalik esitada avaldus jätkamaks 2010. aastast II samba makseid vabatahtlikult. Isikutel, kes avaldust ei esitanud, olid II samba maksed peatatud ka 2010. aastal, taastudes 2011. aastast 50% ulatuses ning jätkudes aastast 2012 tavapärase süsteemi alusel. Isikutele, kes jätkasid vabatahtlikult 2% maksmist II sambasse, on aastatel 2014 kuni 2017 riigi panus varasema 4% asemel 6%. 2013. aastal oli võimalik esitada maksete tõstmise avaldus, mille puhul on inimese ja riigi maksed aastatel 2014 kuni 2017 vastavalt 3% ja 6%.

2.15 Osakute vahetamised, väljamaksed osakuomanikele, märkimis- ja tagasivõtmistasu

Osakuomanikul on õigus vahetada Osakud teise kohustusliku pensionifondi osakute vastu, kui vahetamine ei ole õigusaktide alusel keelatud. Pensionifondi vahetamisel Osakuomanikule väljamakseid ei tehta. Osakute vahetamisel makstakse Osakuomaniku arvel tagasivõtmistasu.

Väljamaksed pensionifondist toimuvad vastavalt kogumispensionide seaduse 2. peatüki 8. jaos sätestatule. Osakuomanikul tekib õigus kohustusliku kogumispensioni väljamaksetele vanaduspensioniiikka jõudmisest arvates. Sõltuvalt kogutud osakute väärtusest on osakuomanikul õigus sõlmida kogumispensioni saamiseks kindlustusandjaga pensionileping, leppida pensionifondivalitsejaga kokku fondipension või taotleda ühekordset väljamakset pensionifondist.

Aastast 2010 ei võta fondivalitseja osakute väljalaskmisel väljalasketasu. Osakute tagasivõtmistasu piirmäär on 1% osaku puhaskäivest ning kuulub fondivalitsejale tasumisele osaku lunastatud osakuomaniku arvelt. Osaku tagasivõtmistasu ei võeta, kui osakuomanik on riikliku pensionikindlustuse seaduses sätestatud vanaduspensionieas või osakuomanikul on sellesse ikka jõudmiseni jäänud viis aastat või vähem, samuti ei võeta osaku tagasivõtmistasu siis, kui osakuid vahetatakse fondivalitseja poolt valitsetava teise fondi osakute vastu.

Lisa 3 Finantsriskide juhtimine

Fond investeerib oma vara vastavalt Fondi investeerimiseesmärkidele erinevatesse väärtpaberitesse, tuletisinstrumentidesse, hoiustesse.

Fondi investeerimisega kaasnevad mitmesugused riskid, mis võivad mõjutada investeringu tootlust. Fondi minevikutootlus ei tähenda lubadust Fondi järgmiste perioodide tulude kohta. Fondi investeerimispoliitikast tulenevalt võib osaku puhaskäivest kõikuda. Fond võib teenida nii kasumit kui ka kahjumit. Investor peaks arvestama sellega, et tulevikus ei pruugi ta Fondist tagasi saada kogu sinna investeeritud summat. Mida lühem on investori investeringu kestus Fondis, seda tõenäolisem on kaotuse võimalus.

Fondijuht investeerib Fondi vara vastavalt Fondi investeerimiseesmärkidele, arvestades seejuures Investeerimisfondide seaduse ja Fondi tingimustega seatud investeerimispiiranguid. Investeerimislimitidest kinnipidamist jälgitakse igapäevaselt, investeerimispiirangute ületamise korral võtab fondijuht ette meetmed nende likvideerimiseks.

Fondi investeerimispoliitikast tulenevalt on Fond avatud järgmistele riskidele:

tururisk

krediidirisk

likviidsusrisk

kapitalirisk

3.1 Tururisk

Tururisk väljendab potentsiaalset kahju, mis võib tekkida finantsinstrumentide tulevaste rahavoogude õiglase väärtuse muutusest tulenevalt muutustest intressimäärades, valuutakurssides ja aktsiahindades.

Tururiski vähendamiseks hajutatakse investeringuid erinevate emitentide, riikide ja piirkondade vahel ning võidakse kasutada tuletisinstrumente.

Väärtpaberiturudel toimuvat jälgitakse igapäevaselt. Turusituatsioonide muutumisel võidakse vajadusel investeringutes teha muudatusi, näiteks vähendada või suurendada aktsiaosakaalu Fondi koguinvesteringutes.

Fondi investeringud aruandepäeva seisuga on toodud Investeringute aruandes.

Intressimäära risk

Intressimäära risk tuleneb võimalusest, et muutused intressimäärades mõjutavad tuleviku rahavoogusid või finantsinstrumendi õiglast väärtust. Suurem osa intressiriskist tuleneb investeringutest võlainstrumentidesse. Fond investeerib valdavalt fikseeritud intressimääraga võlakirjadesse ning maksimaalse keskmise kestusega 10 aastat.

Tabelis esitatud tundlikkuse analüüs näitab põhjendatud võimalike intressimäärade muutuste mõju fondi kasumlikkusele tulenevalt kahest aspektist:

- aruandeperioodi lõpu seisuga hoitavate ujuva intressimääraga finantsinstrumentide (võlakirjad) neto intressitulust aastane muutus
- aruandeperioodi lõpu seisuga hoitavate fikseeritud intressimääraga finantsinstrumentide (raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoiused ja võlakirjad) õiglase väärtuse aastane muutus

Intressimäärade muutuse mõju tulude ja kulude aruandele	Muutus baaspunktides	Intressitulu muutus (EUR)	Õiglase väärtuse muutus (EUR)
31.12.2014			
EUR	+/- 20	+/- 43 738	+/- 165
USD	+/- 20	+/- 1 413	+/- 132
31.12.2013			
EUR	+/- 20	+/- 17 762	+/- 1 534
USD	+/- 20	+/- 25	+/- 117

Järgnev tabel analüüsib fondi avatust intressiriskile. Fondi intressiteenivad varad on kajastatud põhisummades ja kategoriseeritud järgmise intressi ümberhindamise järgi. Summad tabelis on esitatud eurodes.

31.12.2014	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta
Varad				
Raha ja raha ekvivalendid ning tähtajalised hoiused	22 332 060	3 090 000	0	0
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi tulude ja kulude aruande	2 366 942	27 064	4 202 000	16 311 904
Kokku	24 699 002	3 117 064	4 202 000	16 311 904
31.12.2013	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta
Varad				
Raha ja raha ekvivalendid ning tähtajalised hoiused	18 219 693	1 005 541	0	0
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi tulude ja kulude aruande	3 429 590	622 000	3 893 121	3 981 000
Kokku	21 649 283	1 627 541	3 893 121	3 981 000

Valutarisk

Valutarisk on risk, et finantsinstrumendi väärtus muutub tulenevalt muutustest valuutakurssides. Fond kasutab valutariski maandamiseks tulefinstrumente. Avatud valuutaposisiooni jälgib fondijuht igapäevaselt. Vastavalt fondi tingimustele võib fond hoida avatud valuutaposisiooni maksimaalselt 50% NAV-st. Lähtudes soovist mitte nii suurel määral olla valutariskile avatud, hoitakse avatud valuutaposisiooni maksimaalselt 20% NAV-st. Erinevates valuutades nomineeritud varad ja kohustused on tabeli veergudes toodud eurodes vastavalt bilansipäeval kehtinud vahetuskursile. Fondil on finantskohustused ainult eurodes.

Avatud valuutaposisioonide kontsentreerumine

31.12.2014	EUR	USD	LTL	RUB	Muu
Valuutariski kandvad varad					
Raha ja raha ekvivalendid	22 249 360	1 850	3 945	0	76 905
Tähtajalised hoised	3 091 674	0	0	0	0
Võlakirjad	22 189 453	1 579 860	1 237 558	0	0
Aktsiad	8 134 772	0	0	137 305	37 930
Fondiosakud	11 034 567	129 256	0	0	198 942
Tuletisinstrumentid	0	0	0	0	0
Viitlaekumised	147 778	1 160	0	0	0
Valuutariski kandvad varad kokku	66 847 604	1 712 126	1 241 503	137 305	313 777
Valuutariski kandvad kohustused					
Tuletisinstrumentid	0	0	0	0	0
Muud kohustused	-117 505	0	0	0	0
Valuutariski kandvad kohustused kokku	-117 505	0	0	0	0
Avatud valuutaposisioon	66 730 099	1 712 126	1 241 503	137 305	313 777

31.12.2013	EUR	LVL	USD	RUB	Muu
Valuutariski kandvad varad					
Raha ja raha ekvivalendid	13 570 458	0	4 515 903	0	133 332
Tähtajalised hoised	1 006 043	0	0	0	0
Võlakirjad	11 752 136	0	845 011	0	0
Aktsiad	5 261 743	3 717 971	0	394 951	59 468
Fondiosakud	7 351 100	0	152 969	0	185 927
Tuletisinstrumentid	4 875 000	0	0	0	0
Viitlaekumised	115 038	0	4 870	0	0
Valuutariski kandvad varad kokku	43 931 518	3 717 971	5 518 753	394 951	378 727
Valuutariski kandvad kohustused					
Tuletisinstrumentid	0	0	-4 866 505	0	0
Muud kohustused	-81 583	0	-36	0	0
Valuutariski kandvad kohustused kokku	-81 583	0	-4 866 541	0	0
Avatud valuutaposisioon	43 849 935	3 717 971	652 212	394 951	378 727

Tuletisinstrumentid on toodud lepingulistest summades bilansiväliste varade ja bilansiväliste kohustustena. Tuletisinstrumentide õiglaseks väärtuseks on bilansiväliste varade ja bilansiväliste kohustuste vahe.

Järgnev tundlikkuse analüüs esitab põhjendatud võimalike muutuste mõju tulude ja kulude aruandele valuutades, milles fondil on olulised finantsvarad aruandeperioodi lõpu seisuga. Tabelis esitatud summad on eurodes. Sensitiivsusanalüüsi ei teostatud Leedu liiti kohta kuna alates 01.01.2015 sai Leedust eurosooni liige.

Mõju tulude ja kulude aruandele	Kursimuutus	2014	Kursimuutus	2013
USD kurss	+/- 10%	+/- 171 213	+/- 10%	+/- 65 221
RUB kurss	+/- 10%	+/- 13 731	+/- 10%	+/- 39 495

Aktsiahinna risk

Aktsiahinna risk väljendab potentsiaalset kahju, mis tekib ebasoodsatest muutustest aktsiate või nendega seotud tulefinstrumentide õiglasest väärtusest tulenevalt muutustest aktsiaindeksites või üksikute aktsiate hindadest. Fond maandab riski investeerides erinevatele turgudele ja limiteerides maksimaalseid positsioone emitentide ja riikide kaupa.

Fond järgib aktsiahinna riski juhtimisel nii õigusaktides ja fondi tingimustel välja toodud piiranguid kui ka täiendavalt kehtestatud sisemisi piiranguid. Järgitavateks piiranguteks on:

- Ühe väärtpaberi maksimaalne investering 5% NAV-st;
- Ühe konsolideerimisgrupi poolt välja antud väärtpaberite maksimaalne osakaal 20% NAV-st;
- aktsiate ja aktsiafondide maksimaalne osakaal 75% NAV-st, sh aktsiate maksimaalne osakaal 50% NAV-st;
- lubatud maksimaalne osaluse osakaal äriühingust 10%.

Lisaks nimetatud piirangutele on kehtestatud veel täiendav piirang aktsiatesse investeerimisel tagamaks seda, et turuhindade muutuse tagajärjel ei rikutaks maksimaalset lubatud aktsiatesse investeerimise piiri. Arvutustes kasutatakse Balti ning Euroopa aktsiaturgude volatiilsuste ning omavahelise korrelatsiooni hindamiseks Balti võrdlusindeksi (OMX Baltic Benchmark) ja Frankfurdi börsi indeksi (DAX) tootlusi. Analüüsis kasutatakse eelmise kuu turgude päevaseid tootlusi ning fondi aktsiainvesteeringu regionaalsed osakaalud on fikseeritud aruandekuupäeva seisuga.

Analüüs tugineb järgmistele eeldustele:

- Eeldatakse, et muude regioonide aktsiaturgude tootlustel puudub korrelatsioon Balti ning Euroopa aktsiaturgude tootlustega, Balti ning Euroopa aktsiaturgude tootluste omavaheline korrelatsioon aga leitakse arvutuslikult. Nendest eeldustest lähtuvalt leitakse konkreetse fondi aktsiaportfelli kogutootlust.
- Usaldusnivoo on fikseeritud 99.9%.

Regioonide lõikes jagunevad fondi aktsia- ja fondiinvesteeringud järgnevalt:

	Osakaal fondi varadest	31.12.2014	Osakaal fondi varadest	31.12.2013
Baltikum	23.97%	16 811 314	29.73%	14 483 417
Euroopa	3.30%	2 315 938	3.18%	1 548 451
Muu	0.78%	548 873	1.68%	818 463

Aktsiainvesteeringu minimaalse ja maksimaalse osakaalu puhver arvestades turgude volatiilsust ja selle mõju fondi tulude ja kulude aruandele:

	Muutus	2014	Muutus	2013
Lubatud maksimaalne osakaal 50%	+/- 0.12%	+/- 42 081	+/- 0.17%	+/- 41 411
Lubatud minimaalne osakaal 25%	+/- 0.09%	+/- 15 780	+/- 0.13%	+/- 15 834

Fondi investeeringute jaotus geograafiliste piirkondade ja sektorite lõikes on esitatud lisan 3.3 Krediidirisk.

3.2 Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on võimalus, et turu madala likviidsuse tõttu ei ole Fond võimeline ostma või müüma väärtpabereid soovitud hinnatasemel ning seetõttu ei ole võimalik järgida Fondi investeerimispoliitikat ja/või ei saa rahuldada kõiki osakute lunastusnõudeid õigel ajal, seda eriti olukorras, kus mitmeid suuri lunastusordereid on kogunenud samaaegselt.

Likviidsusrisk võib samuti suureneda tururiski ja krediidiriski suurenemisega raskes turuolukorras, näiteks majanduslanguse korral.

Fond juhib likviidsusrisi järgmiste kriteeriumite alusel:

- Vaba raha osakaal minimaalselt 0.5% NAV-st;
- Fond investeerib valdavalt turukõlblikesse väärtpaberitesse, mis on kergesti realiseeritavad;
- Fond investeerib minimaalselt 75% NAV-st likviidsetesse väärtpaberitesse. Mittelikviidsete väärtpaberite hulka loetakse alla investeerimisjärgu krediidireitinguga äriühingute (alates augustist 2013 ainult sellised võlakirjad, mille koguvõlg jääb alla ühe miljardi euro) võlakirjad, turul mittekaubeldavad aktsiad ning turul mittekaubeldavad kinniste fondide osakud;
- Fond võib investeerida maksimaalselt 10% NAV-st turul mittekaubeldavat aktsiatesse ja võlakirjadesse;
- Osakute vahetamine toimub 3 korda aastas, mille jaoks on fondil piisavalt aega likviidsuspositsiooni parandada.

Fondi finantsvarad kogusummas 32 036 140 eurot on fondijuhi hinnangul väga likviidsed, kuna fondi positsiooni on võimalik kuni 3 börsipäevaga turutingimustel realiseerida.

Alljärgnevas tabelis on grupeeritud mittelikviidsete väärtpaberite info, mille realiseerimine võib võtta kuni 2 nädalat või üle 2 nädala:

Mittelikviidsed väärtpaberid	31.12.2014	31.12.2013
Kiiresti realiseeritavad (alla 2 nädala)		
Arco Vara 21/08/16	75 000	75 000
Telekom Slovenije 21/12/16	510 383	495 348
Bank Saint Petersburg 25/07/17	708 625	845 011
Realiseerimiseks rohkem kui 2 nädalat		
WMG HC	394 500	394 500
BaltCap Latvia Venture3 Capital Fund K.S.	113 509	116 097
Lithuania SME Fund KÜB	313 707	158 959
BaltCap Private Equity Fund II SCSp	79 902	0
Birdeye Timber Fund	650 540	0
East Capital Baltic Property Fund II	2 074 193	1 061 562
EfTEN Kinnisvarafond	5 445 466	4 440 882
EfTEN Balti Kinnisvaraportfell	164 020	0
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan	1 524 715	1 362 524
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	588 942	0
Kokku	12 643 502	8 949 883

Fondijuht jälgib fondi likviidsuspositsiooni igapäevaselt. Likviidsete vahendite mittepiisavuse korral informeerib fondijuht koheselt riskijuhtimise üksust ja juhatus. Riskijuhtimise üksuse igakuistes ülevaadetes juhatusel on toodud välja ka eelpool nimetatud likviidsusega seotud positsioonid.

Fondil ei ole kindla lunastustähtajaga finantskohustusi, mistõttu ei ole siinkohal esitatud ka fondi kohustuste ja nende kohustuste katteks hoitavate varade struktuuri tähtaegade lõikes. Fondi bilansipäeva finantskohustuste maksetähtajad on kuni 1 kuu, kuid tulenevalt Fondi likviidsete finantsvarade mahust suudab Fond finantskohustusi täita.

3.3 Krediidirisk

Krediidirisk on võimalik kahju, mille võib põhjustada finantsinstrumendi vastaspoole võimetus oma kohustusi täita. Fond järgib sisemisi protseduurireegleid vastaspoolte valimisel ning fondijuht jälgib regulaarselt vastaspoolte krediidireitinguid, uudisvoogu ja finantsaruandeid. Fondijuht esitab kord kuus mitte-kvantitatiivsete riskide ülevaate riskijuhtimise üksusele ja juhatusel, mis sisaldab ka vastaspooltega toimunud olulisi sündmusi.

Fond järgib krediidiriski juhtimisel nii õigusaktides ja fondi tingimustel välja toodud piiranguid kui ka täiendavalt kehtestatud sisemisi piiranguid. Järgitavateks piiranguteks on:

- Fondi võlakirjakontsentratsioon ühe emitendi kohta sõltub emitendi tüübist: vastavate keskvalitsuste või rahvusvaheliste organisatsioonide poolt emiteeritud võlakirjadesse maksimaalselt 35% NAV-st, (täiendav sisemine piirang 15% NAV-st) ning muude emitentide puhul 5% NAV-st;
- Fond võib investeerida alla investeerimisjärgu krediidiireitinguga võlakirjadesse maksimaalselt 15% NAV-st;
- Fond võib hoiustada ühe krediidasutuse hoiustesse maksimaalselt 10% NAV-st, kuid alla investeerimisjärgu krediidiireitinguga krediidasutuse hoiustesse maksimaalselt 5% NAV-st.

Tabelis on välja toodud fondi maksimaalne avatus krediidiriskile, lähtuvalt instrumentide bilansilistest väärtustest ning tuletisinstrumentid on esitatud netosummas (tabel ei kajasta aktsia- ja fondiinvesteeringuid, mis ei kannu krediidiriski). Fondis ei ole ühtegi võlakirja, mis oleks ületähtaegne oma põhiosa või intressimaksetega. Fond ei ole pantinud oma finantsvara.

	31.12.2014	31.12.2013
Raha ja raha ekvivalendid ning tähtajalised hoiused	25 423 734	19 225 736
Viitlaekumised	148 938	119 908
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega tulude ja kulude aruandes:		
Võlakirjad	25 006 871	12 597 147
Tuletisinstrumentid	0	8 495
Kokku	50 579 543	31 951 286

Standard & Poors / Moody's reitingute lõikes jagunevad fondi investeeringud võlakirjadesse:

	31.12.2014	31.12.2013
A / A2	0.00%	4.82%
A- / A3	11.97%	13.14%
BBB+ / Baa1	46.35%	19.14%
BBB / Baa2	8.14%	37.83%
BBB- / Baa3	10.95%	3.11%
BB+ / Ba1	15.62%	7.32%
BB / Ba2	3.85%	3.93%
BB- / Ba3	0.00%	0.00%
B+ / B1	2.83%	10.12%
Reitinguta	0.30%	0.60%
Kokku	100.00%	100.00%

Eraldi regiooniti investeerimispiiranguid kehtestatud ei ole. Küll aga on piirangud riikide kaupa. Riikidesse investeerimise piirangud leitakse vastava mudeli abil, mis arvestab välistest allikatest saadud informatsiooni vastava riigi kohta, võttes arvesse ka fondi investeerimise põhiprintsiipe ja riskitaset.

Regioonide lõikes jagunevad fondi finantsvarad järgnevalt:

	31.12.2014	31.12.2013
Baltikum	76.59%	75.71%
Euroopa	12.35%	15.77%
Euroopa arenevad turud	8.34%	2.46%
Venemaa	0.20%	0.81%
Põhja-Ameerika	2.52%	5.26%
Kokku	100.00%	100.00%

Sektorite lõikes jagunevad fondi finantsvarad järgnevalt:

	31.12.2014	31.12.2013
Raha ja raha ekvivalendid	36.29%	39.34%
Kestvuskaubad	2.32%	3.48%
Esmatarbekaubad	2.36%	3.21%
Energia	0.90%	2.00%
Finantssektor	6.25%	12.23%
Valitsus	25.86%	4.83%
Tervishoid	3.08%	5.59%
Tööstussektor	1.57%	2.54%
Informatsioonitehnoloogia	1.21%	1.68%
Materjalid	0.56%	0.68%
Regionaalsed fondid	16.20%	15.70%
Telekommunikatsiooniteenused	0.73%	1.01%
Kommunaalteenused	2.67%	7.72%
Kokku	100.00%	100.00%

Lisa 4 Kapitali juhtimine

Fondi kapital koosneb tema netovaradest (vt lähemalt Lisa 6 Fondi puhasväärtuse võrdlusaruanne) ehk fondi osakute emiteerimisest saadud rahast ja fondi kasumist. Fondi kapital muutub regulaarselt tulenevalt uute osakute emiteerimisest ning kolm korda aastas on fondi osakuomanikel võimalus fonde vahetada ja fondist väljuda. Fondijuht monitoorib oodatavaid raha sisse ja väljavooge eesmärgiga tagada piisav likviidsuspuhver osakute lunastuseks.

Lisa 5 Finantsvarade ja –kohustuste õiglane väärtus

Fondi finantsvarade ja –kohustuste bilansiline väärtus vastab valdavalt nende õiglasele väärtusele, arvestades kasutatavate hindamistehnikate erisusi. Õiglasel väärtusel mõõdetavate varade hierarhiast tulenevalt kasutatavast hindamistehnikast annab ülevaate järgnev tabel:

31.12.2014	1. tase	2. tase	3. tase	Kokku
Aktsiad	7 751 487	0	558 520	8 310 007
Fondiosakud	571 790	0	10 790 975	11 362 765
Võlakirjad	25 006 871	0	0	25 006 871
Tuletisinstrumendid	0	0	0	0
Finantsvarad kokku	33 330 148	0	11 349 495	44 679 643

31.12.2013	1. tase	2. tase	3. tase	Kokku
Aktsiad	9 039 633	0	394 500	9 434 133
Fondiosakud	549 972	0	7 140 024	7 689 996
Võlakirjad	12 597 147	0	0	12 597 147
Tuletisinstrumendid	0	8 495	0	8 495
Finantsvarad kokku	22 186 752	8 495	7 534 524	29 729 771

Fond kajastab finantsvarasid õiglasel väärtusel läbi tulude ja kulude aruande. Fond kategoriseerib finantsinvesteeringud sõltuvalt nende ümberhindlusest kolmele eri tasemele:

1. tase – finantsinvesteeringud, mida hinnatakse börsil või muul aktiivsel turul noteeritud hinnas
2. tase – finantsinstrumendid, mida hinnatakse hindamistehnikatega, mis põhinevad jälgitavatel sisenditel (sarnaste tehingute kursid ja intressikõverad)
3. tase – finantsinstrumendid, mille ümberhindluseks kasutatavad hindamistehnikad põhinevad mittejälgitavatel sisenditel (näiteks diskonteeritud rahavoogude meetod)

Aktiivsel turul kaubeldavate väärtpaperite väärtuseks loetakse viimane teadaolev sulgemishind reguleeritud turul, mis enamikel juhtudel langeb ostu- ja müüginoteeringu vahele.

Muud hindamismeetodit kasutatakse turul mittekaubeldavate kinniste fondide osakute ja turul mittekaubeldavate aktsiate väärtuse määramisel.

Turul mittekaubeldavate kinniste fondide õiglase väärtuse määramisel tuginetakse fondide poolt edastatud NAV-le. Erinevad fondid edastavad vastava aruande kas 4 või 12 korda aastas. Kui pärast NAV-i avaldamist tehakse vastavasse fondi investering, siis see lisandub avaldatud väärtusele.

Mittekaubeldavate kinniste fondide erakapitali investeringute väärtuse hindamisel toetub vastav fondivalitseja kehtivatele rahvusvahelistele standartidele - International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines - Edition December 2012. Need standardid näevad ette erinevaid investeringu väärtuse hindamismeetodeid sõltuvalt investeringu iseloomust, ettevõtte arengustaadiumist ja finantsseisust.

Nende erinevate hindamismeetodite eesmärgiks on leida investeringu õiglane väärtus. Üldiselt kasutatakse selleks järgmist kolme meetodit:

- 1) Turupõhine lähenemine (*Market Approach*);
- 2) Rahavoo või sissetuleku põhine lähenemine (*Income Approach*);
- 3) Kuldepõhine lähenemine (*Cost Approach*).

Arvestades fondis olevate erakapitali investeringute iseloomu on edaspidi kavas kasutada peamiselt kahte meetodit, mis on mõlemad turupõhised meetodid:

- Hiljutise investeringu hinna meetod (*Price of Recent Investment*) – meetod seisneb selles, et investeringu õiglase väärtuse leidmiseks kasutatakse turul hiljuti toimunud tehingu hinda, arvestades tehingu tausta, olulisust ja suurust turu seisukohalt. Selle meetodi abil leitud väärtust võib kasutada vaid suhteliselt lühikest aega, kuna tehingu asjaolud kaotavad oma aktuaalsust aja jooksul, samuti muutuvad ka turu tingimused. Meetod on oma iseloomult suhteliselt subjektiivne, seetõttu saadud väärtuse täiendava valideerimise huvides kasutame diskonteeritud rahavoogude meetodit.
- Suhtarvude meetod (*Multiples*) – meetod näeb ette, et hinnatava ettevõtte äri on välja kujunenud ning omab jätkusuutlikku rahavoogu. Õiglase väärtuse leidmiseks kasutatakse tööstusharu esindavate börsil noteeritud ettevõtete suhtarve, mis haakuvad hindamisobjektiks oleva investeringuga. Tüüpiliselt kasutame järgimisi suhtarve: P/E, EV/EBITDA, EV/Sales.

Juhul, kui ülalpool loetletud meetodid ei suuda kindlaks määrata investeringu õiglast väärtust, kasutatakse muid rahvusvaheliste standarditega ette nähtud meetodeid. Järgnevas tabelis on välja toodud 3. taseme investeringute õiglase väärtuse muutused.

	Fondiosakud	Aktsiad	Kokku
Saldo 31.12.2012	3 100 206	491 525	3 591 731
Ost/müük	3 897 826	0	3 897 826
Õiglase väärtuse muutus	141 992	-97 025	44 967
Saldo 31.12.2013	7 140 024	394 500	7 534 524
Ost/müük	2 789 254	99 995	2 889 249
Õiglase väärtuse muutus	861 697	64 025	925 722
Saldo 31.12.2014	10 790 975	558 520	11 349 495

Lisa 6 Fondi puhasväärtuse võrdlusaruanne

tegevuse algus: juuni 2002. a

	Fondi puhasväärtus	Osaku puhasväärtus		Fondi puhasväärtus	Osaku puhasväärtus
31.12.2002	652 838	0.61994	31.12.2009	6 458 255	0.96979
31.12.2003	1 055 054	0.64231	31.12.2010	13 254 359	1.12389
31.12.2004	1 583 227	0.66915	31.12.2011	24 091 214	1.00897
31.12.2005	1 762 463	0.78341	31.12.2012	35 451 064	1.15536
31.12.2006	2 275 241	0.87621	31.12.2013	48 993 796	1.23754
31.12.2007	3 000 264	0.96581	31.12.2014	70 134 810	1.24765
31.12.2008	3 478 583	0.73250			

Käesolevas aruandes toodud NAV erinevus esialgsest avaldatud NAV-st on peamiselt seotud aruande koostamise ajaks saadud täiendava informatsiooni arvesse võtmisega investeringute hindamisel (vt ka Lisa 9 Bilansipäevajärgsed sündmused).

Lisa 7 Viitlaekumised

Viitlaekumistena on kajastatud laekumata dividendide nõuded summas 1 160 eurot ja laekumata raha märgitud osakute eest summas 147 778 eurot. Seisuga 31.12.2013 olid laekumata dividendinõuded summas 4 870 eurot ning laekumata raha varade müügist summas 115 038 eurot.

Lisa 8 Seotud osapooled

Seotud osapoolteks käesoleva aruande mõistes loetakse fondivalitsejat AS LHV Varahaldus ning teisi fondivalitseja poolt valitsetavaid investeerimis- ja pensionifonde ning fondivalitsejaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluvaid ettevõtteid. LHV Pensionifond XL maksab igakuiselt valitsemistasu fondivalitsejale. 2014. aastal moodustasid tasud kokku 1 216 503 eurot, võlgnevus bilansipäeva seisuga on 117 484 eurot. 2013. aastal moodustasid tasud kokku 843 069 eurot, võlgnevus 31.12.2013 seisuga oli 81 557 eurot. Fondivalitseja poolt valitsetavate teiste fondidega tehtud tehingud on olnud turutingimustel ning vahendustasusid nende tehingute eest ei ole võetud ega makstud.

2014. a ja 2013. a tehingutasud LHV Pangale on avalikustatud „Tehingu- ja vahendustasude aruandes“.

Lisa 9 Bilansipäevajärgsed sündmused

2014. a raamatupidamise aruande koostamisel on võetud arvesse turul aktiivselt mittekaubeldava väärtpaberil EFTEN Kinnisvarafondi bilansipäevajärgselt saadud informatsiooni väärtuse hindamise osas 31.12.2014 seisuga. Kõrgem hind sai fondi juhile teatavaks ja kaasati igapäevase fondi osaku puhasväärtuse arvutusse alates 13.01.2015. Sellest tulenevalt erineb raamatupidamise aastaruandes avalikustatud fondi osaku puhasväärtus 02.01.2015 avalikustatud fondi osaku puhasväärtusest järgnevalt:

Väärtpaber	Kogus	Turuväärtus	Hind 31.12.2014	Hind 13.01.2015	Mõju fondi NAV-le
EFTEN Kinnisvarafond	2 329 412	5 344 370	2.29	2.3377	101 096

Tehingu- ja vahendustasude aruanne

2014	Tehingute arv	Tehingute maht	Makstud tehingu- ja vahendustasud	Tasu % makstud tasudest
AS Swedbank	115	25 393 019	333	22.22%
AS SEB Pank	6	174 528	348	23.27%
AS LHV Pank	55	21 068 482	816	54.51%
Citadele Pank	2	4 095 541	0	0.00%
Kokku	178	50 731 570	1 497	100.00%

Aruandeperioodil on makstud väärtpaberitehingu tasu summas 816 EUR AS-le LHV Pank.

2013	Tehingute arv	Tehingute maht	Makstud tehingu- ja vahendustasud	Tasu % makstud tasudest
AS Swedbank	30	7 196 038	2 010	43.81%
AS SEB Pank	18	453 959	909	19.80%
AS LHV Pank	69	3 170 939	1 543	33.62%
Morgan Stanley	3	84 507	127	2.77%
Kokku	120	10 905 443	4 589	100.00%

Aruandeperioodil on makstud väärtpaberitehingu tasu summas 1 543 EUR AS-le LHV Pank.

Fondi investeringute aruanne seisuga 31.12.2014

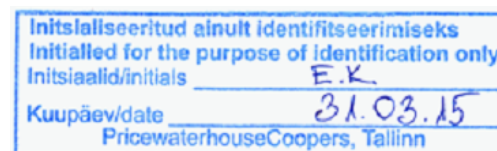
(eurodes)

Emitent/väärtpaberi nimetus	Reiting	Reitingu- agen- tuur*	Päritoluriik	ISIN-kood	Nimi- väärtus	Valuuta	Intruss	Löpp- tähtaeg	Kogus	Keskmine soetushind valuutas	Soetus- maksu- mus kokku EUR	Ühiku turuhind 31.12.2014 valuutas**	Turu- väärtus EUR	Osa- kaal fondi varade puhas- väärtu- susest
1. Väärtpaberid											40 281 473	44 679 643	63.65%	
Võlakirjad											22 459 119	25 006 871	35.71%	
Bulgaria Republic 2.95% 03/09/24	BB+	S&P	Bulgaaria	XS1083844503	1 000	EUR	2.95%	03.09.2024	3 426	992.10	3 398 929	1 015.63	3 479 543	4.97%
Arco Vara 14% 21/08/16	NR	-	Eesti	EE3300110394	1 000	EUR	14.00%	21.08.2016	75	1 000.00	75 000	1 000.00	75 000	0.11%
Elering 12/07/18	A3	Moody's	Eesti	XS0645947457	1 000	EUR	4.63%	12.07.2018	990	995.21	985 257	1 146.29	1 134 832	1.62%
EDP Finance 4.125% 29/06/20	Ba1	Moody's	Holland	XS0223447227	1 000	EUR	4.13%	29.06.2020	378	717.75	271 308	1 128.91	426 727	0.61%
Bank Saint Petersburg 25/07/17 ²	B1	Moody's	Iririma	XS0312572984	1 000	USD	7.63%	25.07.2017	1 170	926.07	786 396	732.85	708 625	1.01%
Intesa Sanpaolo 4.125% 14/04/20	BBB-	S&P	Itaalia	XS0500187843	50 000	EUR	4.13%	14.04.2020	13	44 458.32	577 958	58 874.83	765 373	1.09%
Buoni Poliennali 3.75% 01/08/21	Baa2	Moody's	Itaalia	IT0004009673	1 000	EUR	3.75%	01.08.2021	840	794.55	667 423	1 165.49	979 011	1.40%
Lithuania 4.85% 07/02/18	Baa1	Moody's	Leedu	XS0327304001	1 000	EUR	4.85%	07.02.2018	156	831.61	129 731	1 175.45	183 370	0.26%
Lithuania 9.95% 09/12/15 ²	Baa1	Moody's	Leedu	XS0410083934	235	EUR	9.95%	09.12.2015	115	243.44	28 000	249.67	28 717	0.04%
Lithuania 3.375% 22/01/24	Baa1	Moody's	Leedu	XS1020300288	1 000	EUR	3.38%	22.01.2024	3 254	1 004.43	3 268 423	1 178.72	3 835 541	5.48%
Lithuania 4.95% 22/09/17	Baa1	Moody's	Leedu	LT1000600270	1 000	EUR	4.95%	22.09.2017	660	1 003.50	662 312	1 126.56	743 531	1.06%
Lithuania 2.125% 29/10/26	Baa1	Moody's	Leedu	XS1130139667	1 000	EUR	2.13%	29.10.2026	1 200	979.59	1 175 504	1 030.17	1 236 201	1.77%
Lithuania 5.5% 17/05/22	A-	Fitch	Leedu	LT0000610057	100	LTL	5.50%	17.05.2022	18 900	125.35	685 785	128.14	701 391	1.00%
Lithuania 4.1% 28/02/23	A-	Fitch	Leedu	LT0000610065	100	LTL	4.10%	28.02.2023	15 500	116.95	524 747	119.44	536 167	0.77%
Lithuania 7.375% 11/02/20	Baa1	Moody's	Leedu	XS0485991417	1 000	USD	7.38%	11.02.2020	855	1 232.41	844 119	1 232.98	871 235	1.24%
Glencore 22/03/17	Baa2	Moody's	Luksemburg	XS0495973470	50 000	EUR	5.25%	22.03.2017	4	50 000.00	200 000	56 942.47	227 770	0.33%
Latvenergo 2.8% 22/05/20	Baa3	Moody's	Läti	LV0000801165	1 000	EUR	2.80%	22.05.2020	294	971.77	285 700	1 054.61	310 054	0.44%
Latvia 2.625% 21/01/21	Baa1	Moody's	Läti	XS1017763100	1 000	EUR	2.63%	21.01.2021	3 505	1 001.89	3 511 638	1 106.74	3 879 123	5.54%
PKO Bank PL EUR 2.324% 23.01.2019	A-	S&P	Rootsi	XS1019818787	1 000	EUR	2.32%	23.01.2019	581	1 007.07	585 109	1 066.78	619 797	0.88%
Romania 4.875% 07/11/19	Baa3	Moody's	Rumeenia	XS0852474336	1 000	EUR	4.88%	07.11.2019	485	1 099.60	533 306	1 161.71	563 430	0.80%
Romania 2.875% 28/10/24	Baa3	Moody's	Rumeenia	XS1129788524	1 000	EUR	2.88%	28.10.2024	1 062	991.65	1 053 131	1 035.04	1 099 214	1.57%
Telekom Slovenije 4.875% 21/12/16	Ba2	Moody's	Sloveenia	XS0473928371	1 000	EUR	4.88%	21.12.2016	485	1 029.78	499 442	1 052.34	510 383	0.73%
Nokia 6.75% 04/02/19	Ba2	Moody's	Soome	XS0411735482	1 000	EUR	6.75%	04.02.2019	360	1 079.04	388 454	1 256.03	452 170	0.65%
Goldman Sachs 4.5% 30/01/17	Baa1	Moody's	USA	XS0284727814	50 000	EUR	4.50%	30.01.2017	2	45 259.93	90 520	56 140.07	112 280	0.16%
Morgan Stanley 5.5% 02/10/17	Baa2	Moody's	USA	XS0323657527	1 000	EUR	5.50%	02.10.2017	110	926.37	101 901	1 146.56	126 122	0.18%
Goldman Sachs 30/01/17	Baa1	Moody's	USA	XS0284728465	50 000	EUR	0.44%	30.01.2017	14	40 891.88	572 486	49 987.72	699 828	1.00%
Morgan Stanley 13/04/16	Baa2	Moody's	USA	XS0250971222	1 000	EUR	0.48%	13.04.2016	700	795.06	556 541	1 002.05	701 436	1.00%

Emitent/väärtpaberi nimetus	Päritoluriik	ISIN-kood	Nimiväärtus	Valuuta	Kogus	Keskmine soetushind valuutas	Soetusmaksumus kokku EUR	Ühiku turuhind 31.12.2014 valuutas	Turuväärtus EUR	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
Aktsiad							8 575 585		8 310 007	11.87%
Arco Vara	Eesti	EE3100034653	0.70	EUR	169 583	1.43	241 862	0.83	140 414	0.20%
Ekspress Grupp	Eesti	EE3100016965	0.64	EUR	478 536	1.24	592 394	1.14	545 531	0.78%
EFTEN Balti Kinnisvaraportfell	Eesti	EE3100017138	0.60	EUR	46 946	2.13	99 995	3.49	164 020	0.23%
Olympic Entertainment Group	Eesti	EE3100084021	0.64	EUR	272 744	1.18	321 227	1.70	463 665	0.66%
PRFoods	Eesti	EE3100101031	0.50	EUR	585 111	0.87	508 394	0.67	392 024	0.56%
Tallink Grupp	Eesti	EE3100004466	0.64	EUR	1 633 457	0.64	1 040 143	0.68	1 102 583	1.57%
Tallinna Kaubamaja	Eesti	EE0000001105	0.40	EUR	178 616	5.16	922 374	5.10	910 942	1.30%
Nortal Group	Eesti	EE3100107095	0.60	EUR	6 575	57.26	376 487	60.00	394 500	0.56%
Apranga	Leedu	LT0000102337	0.29	EUR	236 702	1.84	436 617	2.62	620 159	0.89%
Grigiskes ²	Leedu	LT0000102030	0.29	EUR	166 000	0.55	90 893	0.98	162 680	0.23%
Linas Agro	Leedu	LT0000128092	0.29	EUR	507 064	0.58	294 999	0.69	349 874	0.50%
Šiaulių Bankas	Leedu	LT0000102253	0.29	EUR	362 135	0.23	83 284	0.27	96 328	0.14%
Grindeks	Läti	LV0000100659	1.42	EUR	151 947	8.19	1 244 052	6.45	980 058	1.40%
Latvian Shipping Company	Läti	LV0000101103	1.40	EUR	1 751 044	0.54	949 116	0.36	630 376	0.90%
Olainfarm ²	Läti	LV0000100501	1.40	EUR	199 261	3.62	722 004	5.93	1 181 618	1.69%
East Capital Explorer ²	Rootsi	SE0002158568	-	SEK	8 455	59.60	47 439	42.50	37 930	0.05%
Bank Saint Petersburg ²	Venemaa	RU0009100945	-	RUB	425 482	61.51	604 304	24.45	137 305	0.20%

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialled for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials E.K.
 Kuupäev/date 31.03.15
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Emitent/väärtpaberi nimetus	Fondivalitseja	Nimi- väärtus	Päritoluriik	Valuuta	Kogus	Keskmine soetus- hind valuutas	Soetus- maksu- mus kokku EUR	Ühiku turuhind 31.12.2014 valuutas	Turu- väärtus EUR	Osakaal fondi varade puhas- väärtus
Fondiosakud							9 246 769		11 362 765	16.08%
Kinnisvarafondid							6 596 460		8 170 199	11.52%
EFTEN Kinnisvarafond	EFTEN Capital	0.60	Eesti	EUR	2 329 412	1.74	4 046 446	2.34	5 445 466	7.63%
Birdeye Timber Fund	Birdeye Capital	10	Eesti	EUR	64 965	10.01	650 014	10.01	650 540	0.93%
East Capital Baltic Property Fund II	East Capital Real Estate	100	Luksemburg	EUR	16 462	115.42	1 900 000	126.00	2 074 193	2.96%
Aksiafondid							2 650 309		3 192 566	4.56%
LHV Pärsia Lahe Fond ¹	LHV Varahaldus	6.39	Eesti	EUR	7 900	4.23	33 404	8.77	69 260	0.10%
Lithuania SME Fund KÜB	BaltCap	1	Leedu	EUR	187 409	1.00	187 409	1.67	313 707	0.45%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	KJK Management	1 000	Luksemburg	EUR	600	1 000.00	600 000	981.57	588 942	0.84%
BaltCap Private Equity Fund II SCSp	BaltCap	1	Luksemburg	EUR	105 754	1.00	105 754	0.76	79 902	0.11%
Invesco Asia Infrastructure Fund	Invesco Management	-	Luksemburg	EUR	4 206	12.22	51 400	11.03	46 396	0.07%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan	KJK Management	1 000	Luksemburg	EUR	577	1 001.84	577 561	1 325.50	764 151	1.09%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan	KJK Management	1 000	Luksemburg	EUR	575	1 001.84	576 394	1 321.95	760 564	1.09%
Pictet Water P Cap	Pictet Funds Europe	-	Luksemburg	EUR	564	152.92	86 315	226.66	127 935	0.18%
BaltCap Latvia Venture3 Capital Fund K.S.	BaltCap	1	Läti	EUR	124 100	1.00	124 101	0.91	113 509	0.16%
Fondul Proprietatea	Templeton Asset Management	0.95	Rumeenia	RON	996 000	0.61	145 351	0.90	198 943	0.28%
The Asia Pacific Fund	Baring Asset Management Asia	-	USA	USD	2 300	9.73	16 573	11.28	21 442	0.03%
Aberdeen Latin American Equity Fund ²	Aberdeen Asset Management Investment	-	USA	USD	3 500	31.02	80 404	22.58	65 314	0.09%
Templeton Russia and East European Fund ²	Franklin Advisers	-	USA	USD	5 714	15.51	65 644	9.00	42 501	0.06%

Krediidiasutuse nimi	Hoiuse liik	Päritoluriik	Reiting	Reitinguagentuur	Alusvara nimefus	Alguskuupäev	Lõpp-tähtaeg	Hoiustatud summa	Intress	Turuväärtus EUR	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
2. Hoised										25 423 734	36.30%
Swedbank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A1	Moody's Investor Service	EUR			22 249 360		22 249 360	31.77%
Swedbank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A1	Moody's Investor Service	JPY			10 978 360		75 781	0.11%
Swedbank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A1	Moody's Investor Service	LTL			13 620		3 945	0.01%
Swedbank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A1	Moody's Investor Service	SEK			10 647		1 124	0.00%
Swedbank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A1	Moody's Investor Service	USD			2 239		1 850	0.00%
Tähtajalised hoised											
Citadele Banka Eesti filiaal	Tähtajaline hoius	Läti	B2	Moody's Investor Service	EUR	18.12.2014	17.12.2015	3 090 000	1.50%	3 091 674	4.41%
3. Muud varad										148 938	0.21%
Muud nõuded										147 778	0.21%
Laekumata dividendid										1 160	0.00%
VARAD KOKKU										70 252 315	100.17%
Fondi kohustused										- 117 505	- 0.17%
FONDI VARADE PUHASVÄÄRTUS										70 134 810	100.00%

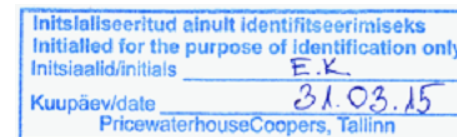
* Lühendatud reitinguagentuuride täisnimed on Moody's Investor Service, Standard&Poors Corporation ja Fitch IBCA.

** Ühiku turuhind valuutas sisaldab selleks kuupäevaks kogunenud intressi.

¹ Investeeringud fondivalitseja poolt valitsetavatesse teistesse fondidesse

² Investeering, mille väärtus on võrreldes eelneva perioodiga oluliselt (üle 10%) muutunud

Reguleeritud turul mittekaubeldavate finantsvarade väärtuse hindamiseks kasutab AS LHV Varahaldus vastavalt veebilehel lhv.ee avalikustatud eeskirjale „LHV Varahalduse investimisfondide vara puhasväärtuse määramise sisemised protseduurireeglid“ aktiivse turu kõrgeimat ostunoteeringut hindamispäeva seisuga (last bid-price), mis saadakse infotarnija (Bloomberg) vahendusel.

Fondi investeringute aruanne seisuga 31.12.2013

(eurodes)

Emitent/väärtpaberid nimetus	Reiting	Reitingu-agentuur*	Päritoluriik	ISIN-kood	Nimi-väärtus	Valuuta	Intress	Löpp-tähtaeg	Kogus	Keskmine soetus-hind valuutas	Soetus-maksumus kokku EUR	Ühiku turuhind 31.12.2013 valuutas**	Turu-väärtus EUR	Osa-kaal fondi varade puhas-väärtusest
1. Väärtpaberid											25 751 738	29 729 771	60.69%	
Võlakirjad											10 982 620	12 597 147	25.70%	
Arco Vara 14% 21/08/16	NR	-	Eesti	EE3300110394	1 000	EUR	14.00%	21.08.2016	75	1 000.00	75 000	1 000.00	75 000	0.15%
Eesti Energia 4.5% 18/11/20	Baa1	Moody's	Eesti	XS0235372140	1 000	EUR	4.50%	18.11.2020	1 459	914.95	1 334 912	1 102.80	1 608 987	3.28%
Elering AS 12/07/18	A3	Moody's	Eesti	XS0645947457	1 000	EUR	4.63%	12.07.2018	990	995.21	985 257	1 126.79	1 115 527	2.28%
EDP Finance 4.125% 29/06/20	Ba1	Moody's	Holland	XS0223447227	1 000	EUR	4.13%	29.06.2020	378	717.75	271 308	1 053.91	398 377	0.81%
Bank Saint Petersburg 25/07/17	B1	Moody's	Iirimaa	XS0312572984	1 000	USD	7.63%	25.07.2017	1 170	926.07	786 396	992.85	845 011	1.72%
Intesa Sanpaolo SPA 4.125% 14/04/20	Baa2	Moody's	Itaalia	XS0500187843	50 000	EUR	4.13%	14.04.2020	13	44 458.32	577 958	53 874.83	700 373	1.43%
Buoni Poliennali 3.75% 01/08/21	Baa2	Moody's	Itaalia	IT0004009673	1 000	EUR	3.75%	01.08.2021	840	794.55	667 423	1 038.49	872 331	1.78%
Enel SpA 20/06/14	Baa2	Moody's	Itaalia	XS0306644930	1 000	EUR	0.50%	20.06.2014	370	959.77	355 116	999.15	369 686	0.75%
Lithuania 4.85% 07/02/18	BBB	S&P	Leedu	XS0327304001	1 000	EUR	4.85%	07.02.2018	156	831.61	129 731	1 145.45	178 690	0.36%
Lithuania 9.95% 09/12/15 ²	BBB	S&P	Leedu	XS0410083934	471	EUR	9.95%	09.12.2015	115	486.88	55 994	518.17	59 592	0.12%
Lithuania 4.95% 22/09/17	BBB	S&P	Leedu	LT1000600270	1 000	EUR	4.95%	22.09.2017	660	1 003.50	662 312	1 112.56	734 291	1.50%
Glencore 22/03/17	Baa2	Moody's	Luksemburg	XS0495973470	50 000	EUR	5.25%	22.03.2017	4	50 000.00	200 000	57 442.47	229 770	0.47%
Latvenergo 2.8% 22/05/20	Baa3	Moody's	Läti	LV0000801165	1 000	EUR	2.80%	22.05.2020	294	971.77	285 700	983.11	289 033	0.59%
PKO Bank 3.733% 21/10/15	A2	Moody's	Rootsi	XS0545031642	1 000	EUR	3.73%	21.10.2015	578	976.10	564 186	1 049.76	606 762	1.24%
Romania 5% 18/03/15	BB+	S&P	Rumeenia	XS0495980095	1 000	EUR	5.00%	18.03.2015	485	1 016.21	492 860	1 079.45	523 534	1.07%
HVB FRN 02/06/14	Baa3	Moody's	Saksamaa	XS0097995590	100	EUR	4.00%	02.06.2014	1	102 770.00	102 770	102 530.00	102 530	0.21%
Telekom Slovenije 4.875% 21/12/16	Ba2	Moody's	Sloveenia	XS0473928371	1 000	EUR	4.88%	21.12.2016	485	1 029.78	499 442	1 021.34	495 348	1.01%
Nokia Corporation 6.75% 04/02/19	B1	Moody's	Soome	XS0411735482	1 000	EUR	6.75%	04.02.2019	360	1 079.04	388 454	1 195.53	430 390	0.88%
Nomura Bank FRN 30/10/14	A-	S&P	Suurbritannia	XS0455928555	1 000	EUR	4.00%	30.10.2014	522	1 024.82	534 954	1 034.39	539 951	1.10%
Goldman Sachs 4.5% 30/01/17	Baa1	Moody's	USA	XS0284727814	50 000	EUR	4.50%	30.01.2017	2	45 259.93	90 520	56 440.07	112 880	0.23%
Morgan Stanley 5.5% 02/10/17	Baa2	Moody's	USA	XS0323657527	1 000	EUR	5.50%	02.10.2017	110	926.37	101 901	1 148.56	126 342	0.26%
Goldman Sachs FRN 30/01/17	Baa1	Moody's	USA	XS0284728465	50 000	EUR	0.58%	30.01.2017	14	40 891.88	572 486	49 199.86	688 798	1.41%
Merill Lynch Co Inc 30/05/14	Baa2	Moody's	USA	XS0302633598	50 000	EUR	0.53%	30.05.2014	16	43 212.44	691 399	50 021.47	800 343	1.63%
Morgan Stanley 13/04/16	Baa2	Moody's	USA	XS0250971222	1 000	EUR	0.63%	13.04.2016	700	795.06	556 541	990.86	693 601	1.42%

Emitent/väärtpaber nimetus	Päritoluriik	ISIN-kood	Nimiväärtus	Valuuta	Kogus	Keskmine soetushind valuutas	Soetusmaksumus kokku EUR	Ühiku turuhind 31.12.2013 valuutas	Turväärtus EUR	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
Aksiad							8 061 243		9 434 133	19.27%
Arco Vara ²	Eesti	EE3100034653	0.70	EUR	110 445	1.65	182 665	1.40	154 623	0.32%
Ekspress Grupp	Eesti	EE3100016965	0.64	EUR	458 536	1.25	572 354	1.14	522 731	1.07%
Olympic Entertainment Group	Eesti	EE3100084021	0.64	EUR	272 744	1.18	321 227	1.86	507 304	1.04%
Premia Foods	Eesti	EE3100101031	0.50	EUR	572 111	0.87	499 467	0.70	400 478	0.82%
Tallink Grupp	Eesti	EE3100004466	0.64	EUR	1 399 457	0.62	861 788	0.89	1 245 517	2.54%
Tallinna Kaubamaja	Eesti	EE0000001105	0.64	EUR	155 416	5.18	805 437	5.30	823 705	1.68%
WMG HC ²	Eesti	EE3100107095	0.60	EUR	6 575	57.26	376 487	60.00	394 500	0.81%
Apranga ²	Leedu	LT0000102337	0.29	EUR	258 702	1.83	474 034	2.60	672 625	1.37%
Grigiskes	Leedu	LT0000102030	1.00	EUR	146 000	0.51	74 460	0.71	103 222	0.21%
Linus Agro ²	Leedu	LT0000128092	0.29	EUR	507 064	0.58	294 999	0.69	347 846	0.71%
Šiaulių Bankas ²	Leedu	LT0000102253	0.29	EUR	335 310	0.25	83 284	0.27	89 192	0.18%
Grindeks ²	Läti	LV0000100659	1.00	LVL	151 947	5.77	1 244 052	6.40	1 383 695	2.82%
Latvian Shipping Company ²	Läti	LV0000101103	1.00	LVL	1 751 044	0.38	949 116	0.39	979 169	2.00%
Olainfarm ²	Läti	LV0000100501	1.00	LVL	192 010	2.45	670 129	4.96	1 355 107	2.77%
East Capital Explorer AB ²	Rootsi	SE0002158568	-	SEK	8 455	59.60	47 439	62.25	59 468	0.12%
Bank Saint Petersburg ²	Venemaa	RU0009100945	-	RUB	425 482	61.51	604 304	41.99	394 951	0.81%

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials E.K.
 Kuupäev/date 31.03.15
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Emitent/väärtpaberi nimetus	Fondivalitseja	Nimi- väärtus	Päritoluriik	Valuuta	Kogus	Keskmine soetus- hind valuutas	Soetus- maksu- mus kokku EUR	Ühiku turuhind 31.12.2013 valuutas	Turu- väärtus EUR	Osakaal fondi varade puhas- väärtusest
Fondiosakud							6 707 875	7 689 996	15.70%	
Kinnisvarafondid							4 769 873	5 502 444	11.23%	
EFTEN Kinnisvarafond ²	EFTEN Capital AS	0.60	Eesti	EUR	2 202 709	1.69	3 723 199	2.02	4 440 882	9.06%
East Capital Baltic Property Fund II	East Capital Real Estate AS	100.00	Luksemburg	EUR	9 477	110.45	1 046 675	112.02	1 061 562	2.17%
Aksiafondid							1 938 001	2 187 552	4.47%	
LHV Pärsia Lahe Fond B-osak ^{1 2}	LHV Varahaldus	6.39	Eesti	EUR	7 900	4.23	33 404	7.84	61 916	0.13%
Lithuania SME Fund KÜB ²	BaltCap	1.00	Leedu	EUR	129 025	1.00	129 025	1.23	158 959	0.32%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan ²	KJK Management SA	1 000.00	Luksemburg	EUR	600	1 001.84	601 102	1 136.50	681 900	1.39%
Invesco Asia Infrastructure Fund	Invesco Management SA	-	Luksemburg	EUR	4 206	12.22	51 400	9.32	39 203	0.08%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan	KJK Management SA	1 000.00	Luksemburg	EUR	599	1 001.84	600 000	1 136.46	680 624	1.39%
Pictet Water P Cap ²	Pictet Funds Europe SA	-	Luksemburg	EUR	564	152.92	86 315	194.81	109 957	0.22%
BaltCap Latvia Venture3 Capital Fund K.S.	BaltCap	1.00	Läti	EUR	128 783	1.00	128 783	0.90	116 097	0.24%
Fondul Proprietatea SA ²	Templeton Asset Management	1.00	Rumeenia	RON	996 000	0.61	145 351	0.83	185 927	0.38%
The Asia Pacific Fund	Baring Asset Management Asia Ltd	-	USA	USD	2 300	9.73	16 573	10.51	17 584	0.04%
Aberdeen Latin American Equity Fund ²	Aberdeen Asset Management Investment	-	USA	USD	3 500	31.02	80 404	28.05	71 416	0.15%
Templeton Russia East Euro	Franklin Advisers Inc.	-	USA	USD	5 714	15.51	65 644	15.39	63 969	0.13%

Emitent/väärtpaberi nimetus	Liik	Väljaandja	Reiting	Reitinguagentuur	Alusvara nimetus	Löpptähtaeg	Turuväärtus EUR	Osakaal fondi varade puhas- väärtusest
Tulefisinstrumendid							8 495	0.02%
USD Forward	Futuur	Swedbank	A1	Moody's Investor Service	EUR	17.03.2014	8 495	0.02%

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials E.K.
 Kuupäev/date 31.03.15
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Krediidiasutuse nimi	Hoiuse liik	Päritoluriik	Reiting	Reitinguagentuur	Alusvara nimefus	Algus-kuupäev	Löpp-tähtaeg	Hoiustatud summa	Intress	Turuväärtus EUR	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
2. Hoised										19 225 736	39.24%
Swedbank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A1	Moody's Investor Service	DKK			2 730		366	0.00%
Swedbank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A1	Moody's Investor Service	EUR			13 570 458	0.01-0.07%	13 570 458	27.70%
Swedbank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A1	Moody's Investor Service	JPY			10 978 360		75 765	0.15%
Swedbank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A1	Moody's Investor Service	LTL			197 601		57 201	0.12%
Swedbank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A1	Moody's Investor Service	USD			6 208 012		4 515 903	9.22%
Tähtajalised hoised											
Citadele Banka Eesti filiaal	Tähtajaline hoius	Läti	B2	Moody's Investor Service	EUR	19.12.2013	18.12.2014	1 005 541	1.50%	1 006 043	2.05%
3. Muud varad										119 908	0.24%
Muud nõuded										115 038	0.23%
Laekumata dividendid										4 870	0.01%
VARAD KOKKU										49 075 415	100.17%
Fondi kohustused										- 81 619	- 0.17%
FONDI VARADE PUHASVÄÄRTUS										48 993 796	100.00%

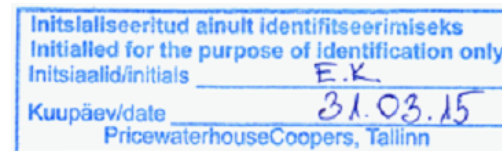
* Lühendatud reitinguagentuuride täisnimed on Moody's Investor Service, Standard&Poors Corporation ja Fitch IBCA.

** Ühiku turuhind valuutas sisaldab selleks kuupäevaks kogunenud intressi.

¹ Investeeringud fondivalitseja poolt valitsetavatesse teistesse fondidesse

² Investeering, mille väärtus on võrreldes eelneva perioodiga oluliselt (üle 10%) muutunud

Reguleeritud turul mittekaubeldavate finantsvarade väärtuse hindamiseks kasutab AS LHV Varahaldus vastavalt veebilehel lhv.ee avalikustatud eeskirjale „LHV Varahalduse investeerimisfondide vara puhasväärtuse määramise sisemised protseduurireeglid“ aktiivse turu kõrgeimat ostunoteeringut hindamispäeva seisuga (last bid-price), mis saadakse infotarnija (Bloomberg) vahendusel.

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

LHV Pensionifond XL osakuomanikele

Oleme auditeerinud kaasnevat AS LHV Varahaldus (fondivalitseja) poolt valitsetava LHV Pensionifond XL (fond) aastaaruannet, mis sisaldab raamatupidamise aastaaruannet, investeringute aruannet ning tehingu- ja vahendustasude aruannet. Raamatupidamise aastaaruanne sisaldab bilanssi seisuga 31. detsember 2014, tulude-kulude aruannet, fondi puhasväärtuse muutumise aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta ning lisasid, mis sisaldavad aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat informatsiooni.

Fondivalitseja juhatuse kohustused fondi aastaaruande osas

Fondivalitseja juhatus vastutab fondi aastaaruande koostamise ja õiglasest esitamise eest kooskõlas investeerimisfondide seadusega ning sellise sisekontrolli eest, nagu fondivalitseja juhatus peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta fondi aastaaruande koostamist.

Vandeauditori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamus aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega. Need standardid nõuavad, et me oleme vastavuses eetikanõuetega ning et me planeerime ja viime auditi läbi omandamiseks põhjendatud kindlustunnet, et aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad audiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab audiitor nende riskihinnangute tegemisel arvesse aastaaruande koostamiseks ja õiglasest esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, fondivalitseja juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Arvamus

Meie arvates kajastab aastaaruanne kõigis olulistel osades õiglaselt fondi finantsseisundit seisuga 31. detsember 2014 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas investeerimisfondide seadusega.

AS PricewaterhouseCoopers

Ago Vilu
Vandeauditor, litsents nr 325

Verner Uibo
Vandeauditor, litsents nr 568

31. märts 2015